

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 20 decembrie 2018, în cauza penală privind-o pe

*Cociaș Diana xxxx, născută la xx xx xxxx,
originară din xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.09.2018 – 20.09.2018;

Instanța de apel: 12.11.2018 – 20.12.2018;

Instanța de recurs: 18.02.2019 – 06.08.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 20 septembrie 2018, cauza fiind examinată în baza art.364¹ Cod de procedură penală, Cociaș Diana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.145 alin.(1) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip semiînchis.

Solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpată a cheltuielilor judiciare a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Cociaș Diana la data de 16 mai 2018, în intervalul de timp cuprins între ora 11.00 și 16.00 aflându-se la domiciliul cet. Piscunov Serghei, amplasat pe str. xxxx nr. xx mun. xxxx, fiind în stare de ebrietate, pe fonul unor conflicte, spontan, cu scopul omorului intenționat, i-a aplicat multiple lovituri Evgheniei Acicasova cu un ciocan pe toată suprafața corpului și o lovitură de cuțit în regiunea toracelui pe dreapta, după ce a părăsit locul

comiterii infracțiunii. Prin acțiunile sale Cociaş Diana i-a provocat Evgheniei Acicasova, conform raportului de expertiză judiciară nr.201811C0163 din 17.07.2018, leziuni corporale grave, de la care ultima a decedat.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cociaş Diana să fie recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(1) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis, precum și a dispune încasarea din contul inculpatei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare.

În motivarea cererii de apel, acuzatorul de stat a invocat că prima instanță, nu a ținut cont de prevederile art.art.227 alin.(1) și (2), 229 alin.(2) Cod de procedură penală, care prevede că cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Consideră procurorul că, legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanța nu s-a expus asupra acestora.

A mai invocat că, prima instanță la stabilirea tipului penitenciarului greșit i-a stabilit inculpatei Cociaş Diana, penitenciar pentru femei de tip semiînchis. Pe când art.72 alin.(4) Cod penal, stipulează că pedeapsa închisorii executată în penitenciar de tip închis persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave. Infracțiunea de care a fost recunoscută vinovată Cociaş Diana face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 20 decembrie 2018, apelul declarat a fost admis, cu casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia Cociaş Diana a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.145 alin.(1) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei de tip închis.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea deciziei adoptate Colegiul judiciar a menționat, că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatei Cociaş Diana în comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă, însă greșit a fost stabilit categoria de penitenciar și anume de tip semiînchis.

Instanța de apel a menționat că, fapta săvârșită de inculpata Cociaş Diana prevăzută de art.145 alin.(1) Cod penal, se pedepsește cu închisoare de la 10 la 15 ani. Potrivit art.16 Cod penal, infracțiunea face parte din categoria infracțiunilor

deosebit de grave. Raportând norma enunțată la circumstanțele cauzei, reieșind din faptul că inculpata Cociaş Diana a comis infracțiunea care face parte din categoria celor deosebit de grave, instanța a stabilit executarea pedepsei de către aceasta în penitenciar pentru femei de tip închis.

Cu referire la solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor judiciare, instanța de apel a indicat că art.227 Cod de procedură penală prevede clar și evident care anume cheltuieli urmează a fi puse pe seama inculpatului, însă la această categorie nu se includ cheltuielile judiciare suportate în cauza penală respectivă. Potrivit art.143 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză. Prin urmare, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și strict necesare, în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecării cauzei.

Drept urmare, instanța de apel a notat că, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat. Potrivit art.227 alin.(1) și (3), 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, în vederea demonstrării vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate. Astfel, nu pot fi puse în sarcina inculpatei cheltuielile necesare pentru realizarea acțiunilor ce vin să confirme vinovăția acesteia.

Instanța de apel a precizat faptul că, statul în persoana acuzatorului de stat a demonstrat vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii, prin acțiuni de procedură, inclusiv, raporturile judiciare, nu implică în mod automat încasarea acestei sume din contul inculpatei, decât în cazurile prevăzute de lege. În speță instanța de apel a constatat starea vulnerabilă al inculpatei, care nu are un domiciliu stabil sau alte bunuri, astfel ea nu dispune de mijloace bănești pentru achitarea cheltuielilor judiciare, or, procurorul nu a prezentat probe ce ar confirma contrariul.

6. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a atacat decizia cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată argumentând că hotărârea contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, deoarece concluzia instanței de respingere a solicitării privind încasarea din contul inculpatei în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor medico-

legale, este neargumentată. Ținând cont de prevederile art.art.227, 229 alin.(1) Cod de procedură penală, aceste cheltuieli urmau a fi încasate din contul inculpatei.

În altă ordine de idei, procurorul susține că soluția instanței de apel de a respinge solicitarea acuzatorului de stat referitor la încasarea de la Cociăș Diana a cheltuielilor judiciare, contravine normelor procesual penale în vigoare, or, inculpata condamnată urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale, deoarece fără săvârșirea infracțiunii, astfel de cheltuieli nu s-ar fi realizat, adică inculpata urmează să suporte acele cheltuieli care sunt în culpă procesuală. Procurorul consideră că inculpații condamnați urmează să plătească toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare, chiar și plata unei expertize dispuse din oficiu sau la cererea părții civile.

7. Referință pe marginea recursului ordinar a depus avocatul Turculeț Mariana în numele inculpatei, exprimându-și dezacordul cu cererea de recurs înaintată și solicitând ca acesta să fie respins ca inadmisibil, cu menținerea deciziei atacate.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit reține că, procurorul nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de către inculpată, dar indică temei de drept pentru casarea deciziei recurbate pct.6) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, invocând doar dezacordul cu soluția instanței de apel în partea ce ține de cheltuielile judiciare, din care motiv hotărârea judecătorească contestată va fi supusă verificării doar sub aceste aspecte.

Verificând materialele cauzei, în raport cu alegațiile procurorului, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele invocate de recurent, nu și-au găsit confirmarea, iar soluțiile adoptate pe marginea acestei spețe atât de către instanța de fond, cât și de cea de apel, sunt legale, întemeiate și urmează a fi menținute integral.

Colegiul penal lărgit găsește vădit nefondată invocarea procurorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de art.427 alin.(1)

pct. 6) Cod de procedură penală, privitor la neîncasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare din contul inculpatei, dat fiind că, art.143 alin.(1) Cod de procedură penală stipulează expres că, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul.

Din actele cauzei se constată că, expertizele judiciare au fost dispuse de către organul de urmărire penală în vederea acumulării probelor care confirmă vinovăția inculpatei, acestea fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului în vederea posibilității formulării învinuirii și atragerea persoanei la răspundere penală, acțiune care este pusă în sarcina părții acuzării.

Dispozițiile alin.(3), art.75 al Legii nr.68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, expres stabilesc că „*în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală*”, la caz, ordonatorul expertizei fiind organul de urmărire penală și nu partea apărării, prin urmare, instanțele de fond corect au ajuns la concluzia de a nu încasa din contul inculpatei cheltuielile judiciare solicitate de acuzatorul de stat.

Colegiul mai menționează că art.229 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală, stipulează că *cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța poate elibera de aceste cheltuieli, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.*

Tot aici se menționează că, instanța de apel a constatat starea vulnerabilă al inculpatei, care nu are un domiciliu stabil sau alte bunuri, astfel ea nu dispune de mijloace bănești pentru achitarea cheltuielilor judiciare, or, procurorul nu a prezentat probe ce ar confirma veniturile și sursele financiare ale inculpatei ce ar face posibil încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatei Cociăș Diana.

Prin urmare, corect instanța de apel a statuat asupra faptului că, plata pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 36 909 lei, urmează a fi încasată din contul bugetului de stat, dar nu a inculpatei, or, aceste cheltuieli sunt suportate de stat, care reieșind din obligațiile pozitive ce țin de desfășurarea unui proces penal urmează să realizeze în mod prompt și eficient acțiuni în vederea descoperirii infracțiunilor comise.

Astfel, instanța de recurs atestă că, cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor nominalizate urmează a fi acoperite de bugetul de stat, acestea neputând face obiectul unei rambursări din partea inculpatei, în cazul în care acesta nu este ordonatorul unei atare acțiuni procesuale.

Totodată, Colegiul penal lărgit reține că argumentele procurorului din recurs ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare sunt formale, deoarece se face referire doar la norme de drept, fără a aduce careva motive în acest sens.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, în prezenta cauză nu se constată admiterea erorilor de drept semnalate de procuror și prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale prescrise de art.art.414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, neexistând vreun temei pentru admiterea recursului în sensul declarat.

9. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 20 decembrie 2018, în cauză penală privind-o pe *Cociaș Diana xxxx*, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 29 august 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico